

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 20. 06. 2017

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Dobrý deň, vítam vás na dnešnej tlačovej konferencii k strednodobej predikcii P2Q-2017. Predikciu dnes uvedie pán guvernér NBS Jozef Makúch a prezentáciu bude mať následne pán viceguvernér Ján Tóth. Embargo platí do skončenia tlačovej konferencie. Pán guvernér, nech sa páči, máte slovo.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ďakujem pekne, dobrý deň, milé dámy, vážení páni, Banková rada dnes prerokovala strednodobú predikciu P2Q-2017, ktorá bola ovplyvnená najmä poklesom cien komodít, a aktuálnym vývojom na trhu práce. Ostatné fundamenty boli v súlade s očakávaniami. Slovenská ekonomika rástla v prvom štvrtroku v súlade s očakávaniami z predchádzajúcej predikcie zdravým tempom, ktoré bolo podporené tak domácim, ako aj zahraničným dopytom. Investície vykázali po niekoľkých štvrtrokoch oživenie, čo bolo spôsobené aj pokračovaním pozitívneho vývoja úverových aktivít v podnikovom sektore. V horizonte predikcie sa očakáva ďalšie oživenie všetkých zložiek domácej časti ekonomiky, pričom rast hrubého domáceho produktu by mal výraznejšie podporiť nábeh produkcie investícií v automobilovom priemysle. Export by tak mal opäť tvoriť dôležitý motor akcelerácie rastu slovenskej ekonomiky. Vzhľadom na aktuálny vývoj nebolo potrebné revidovať odhady rastu hrubého domáceho produktu. Dynamika slovenskej ekonomiky by sa mala zrýchliť z tohoročných 3,2 % na 4,2 % v budúcom roku a na 4,6 % v roku 2019. V rámci trhu práce došlo k spomaleniu dynamiky zamestnanosti v prvom štvrtroku. Vzhľadom na priaznivý vývoj ekonomiky a pozitívne očakávania zamestnávateľov bolo toto spomalenie vyhodnotené ako dočasné. V ďalšom období sa predpokladá, že ekonomika bude pokračovať v tvorbe pracovných miest. To vytvorí podmienky pre vyšší rast zamestnanosti, pretože je možné očakávať obsadzovanie pracovných miest vo väčšej miere aj zahraničnými pracovníkmi. Ku koncu horizontu predikcie je však možné predpokladať, že tlaky na trhu práce sa budú zväčšovať, čo by malo spôsobiť tlmiaco na vývoj zamestnanosti. Zároveň je ale možné očakávať, že situácia na trhu práce sa cez mzdové vyjednávania premietne do zvyšovania dynamiky miezd. Nakoľko aktuálny mzdový vývoj bol v súlade s očakávaniami, v súvislosti s možnosťami rozširovania počtu disponibilných pracovníkov nebolo zatiaľ potrebné revidovať vývoj miezd v horizonte predikcie. Zamestnanosť by mala rásť tempom 1,9 %

v tomto roku a potom sa spomaliť na 1,4 % v roku 2018 a na 1,1 % v poslednom roku horizontu predikcie, čiže v roku 2019. V súlade s rastom zamestnanosti by mala miera nezamestnanosti pokračovať v nezmenenom klesajúcom trende. Očakáva sa jej pokles takmer na 7 % v roku 2019 napriek mierne tlmiacemu vplyvu rastu participácie, predpokladu návratu časti občanov Slovenskej republiky pracujúcich v zahraničí a prílevu zahraničných pracovníkov. Cenový vývoj bol začiatkom roka kolísavý najmä vplyvom jednorazových faktorov súvisiacich s efektom Veľkej noci a s vývojom cien potravín. Inflácia však v tomto roku v súlade s očakávaniami výraznejšie zrýchlila svoju dynamiku. Pokračovanie v takomto trende sa očakáva aj v horizonte predikcie, kde by sa mala prorastovo prejavovať nielen vyššia dovezená inflácia, ale najmä ceny služieb podporené rastúcim spotrebiteľským dopytom, situáciou na trhu práce a kladnou produkčnou medzerou. Pretrvávajúci dopyt po pracovnej sile by teda mal zostať impulzom pre rastúci mzdový vývoj, a tak zvyšovať domáce dopytové tlaky v inflačnom vývoji. Inflácia by sa mala zvýšiť z tohoročných 1,2 % na 1,9 % v budúcom roku a na 2 % v roku 2019. V súvislosti s nižšími cenami ropy a potravín bola celková inflácia revidovaná vo všetkých rokoch mierne nadol. Riziká v reálnej ekonomike, ako aj v inflácii sú vybilancované. V najbližšom období bude zaujímavé sledovať na trhu práce dynamiku rastu miezd a v oblasti investícií nábeh čerpania eurofondov. Priaznivý ekonomický vývoj a pokles úrokových nákladov budú prispievať k postupnému zlepšovaniu hospodárenia verejnej správy. Na Slovensku sa môže ekonomika začať prehrievať skôr ako v eurozóne. Pre dosiahnutie udržateľných vysokých rastov ekonomiky bez výraznejších pnutí je potrebná súčinnosť aj v ostatných oblastiach hospodárskej politiky, ako je fiškálna a makroprudenciálna politika. Na zvýšenie odolnosti ekonomiky, zníženie štrukturálnej nezamestnanosti a podporu produktivity a celkového potenciálu ekonomiky je potrebné podstatne zrýchliť tempo realizácie štrukturálnych reforiem. Využitie priaznivého ekonomického rastu spolu s nízkymi úrokovými nákladmi by malo vytvoriť dostatočné zdroje na realizáciu žiaducich štrukturálnych reforiem, ktoré slovenská ekonomika potrebuje. Aj posledné hodnotenia Európskej komisie a OECD poukazujú na potrebu zefektívnenia verejného sektora pri riešení aktuálnych výziev. Ekonomické reformy v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a trhu práce by mali spolu so zlepšovaním infraštruktúry viac stimulovať inklúziu znevýhodnených komunit a dlhodobo nezamestnaných na trhu práce a vytvoriť tak predpoklady pre vyváženú distribúciu výhod z ekonomického rastu. Ďakujem za pozornosť.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Ďakujem pekne, pán viceguvernér, nech sa páči.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Ďakujem pekne za slovo, prešli by sme si teda predikciu detailnejšie vo forme prezentácie, tá je dostupná aj v papierovej podobe, ak ju ešte nemáte. Takže aktuálny vývoj v zahraničí aj u nás je v súlade s očakávaniami, ako bolo povedané, nevideli sme dôvod meniť zatiaľ trajektóriu rastu HDP. Čo bolo mierne horšie ako predpoklad poslednej predikcie z marca, bola zamestnanosť na trhu práce v prvom štvrtroku, predpokladáme však, že tie slabšie čísla boli skôr dočasného charakteru a myslíme si, že tá zamestnanosť v dynamike bude naďalej rásť po zvyšok roka. Inflácia je ovplyvnená hlavne cenami komodít. Ak abstrahujeme od cien komodít, tak tá dopytová inflácia bola ponechaná v nezmenenej rastúcej trajektórii, resp. v roku 2018 sa mierne zvýšila. Čo sa týka vonkajšieho prostredia, my preberáme predpoklady, ktoré sú dané nedávno zverejnenou predikciou ECB, kde došlo teda k revidovaniu, k pozitívnemu vývoju, revidovaniu rastu HDP v každom roku, ako vidíte v tej tabuľke, o 0,1 percentuálneho bodu, kde uvoľnená menová politika, lepšie zotavovanie úverov podnikov, rastúci domáci dopyt kvôli poklesu nezamestnanosti generuje časť toho rastu, čo je však veľmi potešiteľné pre nás je, že zároveň vidíme globálne oživenie jednak v Ázii, ale aj na vyspelých trhoch vrátane globálneho obchodu, a to je samozrejme extra dobrá správa pre ekonomiku, ako je Slovensko. Čo sa týka inflácie, ECB znížila výhľad inflácie v nasledujúcich rokoch, hlavne teda z titulu cien energií a potravín, a predpokladá, že riziká pre výhľad rastu v eurozóne sú vyvážené. Čiže vonkajšie prostredie je pre nás priaznivejšie, dokonca tie soft indikátory, mäkké indikátory, ako sú rôzne prieskumy medzi podnikateľmi, či už PMI alebo v Nemecku IFO naznačujú, že tá situácia by mohla byť ešte priaznivejšia ako je to, čo je zabudované v našej prognóze. Každopádne to prostredie sa zlepšuje pre slovenských vývozcov a export bude naďalej teda hlavným motorom rastu v najbližších rokoch. Z technických predpokladov došlo k zmene cien ropy, cena ropy sa znížila voči, predpokladám, poslednej prognóze o nejakých 6 %, čiže to potom dočasne tlačí aj na zníženie cien v ekonomike. Čo sa týka samotného kurzu, aj keď euro posilnilo z toho titulu, že pre nás dôležitá česká koruna a čiastočne aj poľský zlotý posilnil voči euru, čiže euro voči nim oslabilo, tak to zmazalo tento možno tlmiaci rast vyššieho kurzu a pre nás ten obchodne vážený výmenný kurz bol bez zmeny. Takže trajektória rastu je naďalej nezmenená, čakáme tu akceleráciu s tým, ako sa postupne budú zapájať nové kapacity, či už vo Volkswagene alebo v Jaguari, a export by mal byť teda naďalej hlavný motor rastu do budúcnosti. Zamestnanosť – prvý štvrtrok nás mierne prekvapilo slabšie číslo, kde sme to vnímali aj z toho titulu, že sú v ekonomike ponosy najmä od zamestnávateľov o tom, ako je ťažké nájsť

vhodnú pracovnú silu, a teda ak by nebol dostatok vhodnej pracovnej sily, tak to samozrejme by bolo takou prirodzenou bariérou pre nejaký prudší nárast zamestnanosti do budúcnosti. My tento rok 2017 mierne upravujeme smerom dole, ale hlavne z toho titulu prvého štvrťroku - predpokladáme, že tá zamestnanosť sa vráti k tým rýchlejším rastom po zvyšok roka. V roku 2018 a 2019 dokonca mierne zvyšujeme rast zamestnanosti, ale to súvisí s tým, že sme prehodnotili smerom nahor predpokladaný prílev pracovníkov zo zahraničia, teda predpokladáme, že časť tej zamestnanosti bude saturovaná práve nimi, a aj preto je teda nezamestnanosť bez zmeny, keďže toto je domáca nezamestnanosť. Čiže zatiaľ čo vznikne okolo 90 000 pracovných miest, tak domáca nezamestnanosť sa zníži o nejakých 56 000 osôb. Mzdy – to je v súčasnosti hodne diskutovaná téma, my v porovnaní s ostatnými inštitúciami sme boli na tej hornej hranici v predpokladoch mzdových nárastov, tento predpoklad zatiaľ nemeníme a skôr vnímame, že tá postupná akcelerácia miezd sa zatiaľ naplňuje. To, že inflácia dočasne bude mierne slabšia z titulu hlavne tých vonkajších tlakov, sa prejaví pozitívne v náraste reálnych miezd, čiže neočakávame, že by to zasiahlo nejako negatívne slovenskú ekonomiku a nominálne mzdy, dynamika nominálnych miezd by sa znížila a čakáme, že po nej sa to prejaví v náraste kúpyschopnosti obyvateľstva. Treba povedať, že v tomto roku a v budúcom roku mzdy budú naďalej rásť rýchlejšie ako produktivita práce. Čiže aj takéto čísla, 4,4 - 4,8, to vidíte na tom grafe, sú rýchlejšie ako nominálny rast ekonomiky na zamestnanca s tým, že tá situácia sa zmení po tom roku 2019, kedy naplno začnú vyrábať automobilky, a teda dosiahne sa relatívne vysoká produktivita v tom jednom sektore priemyslu a vtedy tá produktivita by mohla rásť rýchlejšie ako mzdy. Určite sledujete situáciu, čo sa týka niektorých avizovaných podnikov, teda nielen tú dnešnú správu, ale aj z minulosti. Mali sme avizované zvýšenie, relatívne vyššie nárasty miezd najmä vo väčších podnikoch. V súčasnosti tá štatistika, Štatistický úrad hovorí, že tie väčšie podniky zvyšujú mzdy niečo cez 4 %, zatiaľ čo v tých podnikoch do 19 zamestnancov ten nárast miezd je menší ako 2 %. Celkovo zatiaľ – tam v tabuľke máte rôzne príklady nárastu miezd – viete ten dnešný prípad Volkswagenu je, že požadujú 16 %, a spoločnosť hovorí o, tuším, o 8,9 %, keď sa to preráta na 1 rok. Takže tie väčšie podniky signalizujú takéto väčšie nárasty, my predpokladáme, že s časom budú nasledovať aj menšie firmy a že tie mzdy budú postupne rásť. Oni rastú rýchlejšie ako produktivita a ten hlavný dôvod, prečo nevidíme 8 – 10-percentný nárast tých miezd, sú samozrejme samotná produktivita a takisto aj inflácia. Netreba zabúdať, že žijeme v inom inflačnom prostredí, ako sme žili pred krízou, ale pozerali sme sa ešte na iné faktory, ktoré by takisto mohli prispievať aspoň k dočasnému možno – k dočasnému nižšiemu nárastu miezd, a najmä z toho titulu, či naozaj ten domáci pracovný trh

je už vyčerpaný alebo nie. Prvá takáto štatistika zaujímavá, ktorá sa častejšie publikuje v zahraničí, či už v Spojených štátoch alebo v eurozóne, je nezamestnanosť, ten širší koncept, tzv. U6, kde nie sú len nezamestnaní tí, ktorí sú metodicky pokladaní za nezamestnaných, to je tá modrá farba, ale sú tam aj osoby, ktorí hľadajú prácu, ale nie sú schopné v krátkom čase nastúpiť do zamestnania, alebo už demotivované osoby, ktoré keby prácu dostali, by pracovali nútené skrátene úväzky atď.. Keď si pozrieme na taký ten širší koncept nezamestnanosti, tak vidíme, že voči tomu predkrízovému minimu – zatiaľ čo modrá čiara dosahuje tie predkrízové minimum, tak tá vrchná zelená čiara je stále vyššie, asi o nejakých 52 000 ľudí je nezamestnaných viac v tom širšom koncepte, ako bolo minimum pred krízou. Druhá vec, ktorá sa mení a je to pozitívna vec, je, že tak ako zamestnávateľia ťažšie hľadajú vhodných nezamestnaných pre nové pozície, tak viac a viac sa orientujú – a to som vám hovoril aj v minulosti, na ľudí, ktorí boli oficiálne mimo trhu práce, ktorí predtým nepracovali, čiže máme tu študentov, mamičky na materskej, dôchodcov, čiže ľudí, ktorí sú oficiálne pokladaní za mimo trh práce, a tým, keď získajú prácu títo ľudia, tak samozrejme to neznižuje nezamestnanosť, na druhej strane je väčšia masa ľudí, ktorá vie pracovať, dávať pridanú hodnotu, a tým pádom je to pozitívne z dlhodobého pohľadu potenciálneho rastu ekonomiky. Čiže to sa volá participácia, ten trh práce vŕahuje aj pôvodne neaktívne osoby do zamestnania. Ďalšou vecou, o ktorej sa hodne diskutuje, je zamestnávanie cudzincov. Treba povedať, že firmy naznačujú, že práve cudzinci im napomáhajú zabezpečiť plnenie objednávok, a tu takisto na jednej strane môže byť dočasný efekt, že tie mzdové tlaky sú dočasne utlmenejšie, na druhej strane, samozrejme to tak isto znamená, že tá ekonomika potom má na vyšší rast - a tie firmy môžu teda plniť tie objednávky, nemusia ich odmietat'. A máme tu ešte ďalšiu takú štatistiku, a to je tzv. jadrová zamestnanosť, čiže keď sa pozeráme na ľudí, ktorí by mohli mať tú vyššiu mzdovú vyjednávaciu schopnosť voči zamestnávateľovi, tak by to mali byť ľudia, ktorí sú teda na plný pracovný úväzok so stálou prácou, kdežto ľudia, ktorí sú na čiastočný úväzok, tak tam tá vyjednávacía pozícia zamestnanca je komplikovanejšia, a keď si tú zamestnanosť teda skrešeme na takúto jadrovú zamestnanosť, teda kde je plný úväzok, tak tam takisto vidíme, že tej zamestnanosti je menej, ako bola tá situácia pred krízou, asi o 66 000 pracovných miest, čiže časť ľudí môže byť v oslabenejšej pozícii pri mzdovom vyjednávaní. A tu máme len tzv. Phillipsovú krivku, čo je vzťah medzi – mzdová Phillipsova krivka – čo je vzťah medzi nezamestnanosťou a mzdami, kde máme tu ten rozšírenejší koncept, kde vidíte, že teda postupne, ako tá nezamestnanosť klesá, tak by mali rásť aj priemerné mzdy. Takže, ako som spomínal, priemerné mzdy nemeníme, ale treba povedať, že tento rok sme výrazne vyššie ako veľa iných inštitúcií, takže

zatiaľ sa nám zdá, že takýto pohľad sa zatiaľ naplňa. Inflácia – inflácia teda dočasne sa znižuje práve kvôli tomu, že ropa opätovne poklesla, čiže to je tá celková inflácia, ktorá má aj dopad na kúpyschopnosť peňazí v peňaženkách, na druhej strane, tá inflácia, ktorá je generovaná ekonomikou, tá dopytová inflácia, čiže ak abstrahujeme od cien energií, potravín, benzínu a pozrieme sa na zvyšok, tak tú dopytovú infláciu nemeníme, v tom roku 2018 ideme mierne hore, čiže tam predpokladáme tú akceleráciu smerom tesne pod 3 %. Produkčná medzera, a to sme už spomínali aj v minulosti a zatiaľ ten pohľad takisto nemeníme, je, že zdá sa nám, že ekonomika by mohla dospieť k rovnováhe niekedy koncom tohto roka, a v budúcom roku by už mohla vykazovať mierne znaky prehrievania. Netvrdíme to len my, ale to je relatívne vzácna zhoda inštitúcií aj ostatných, ako je IFP, Medzinárodný menový fond, Komisia OECD - kde v tom budúcom roku by teda mohlo nastať to, že tá ekonomika by možno rástla trochu rýchlejšie ako jej potenciál, čo samozrejme môže znamenať aj tlaky na rast miezd, aj tlaky na rast dopytovej inflácie okrem iného. Čo sa týka fiškálneho výhľadu, ktorý je zabudovaný v našej predikcii, tak my predpokladáme, že ten deficit v tomto roku by mohol byť okolo 1,5 % s tým, že ten dopad na agregovaný dopyt v tom roku 2017 z pohľadu čisto verejných financií by mohol byť niekde -0,2 - mínus znamená expanziu - čiže mierne ten dopyt zvyšovať, a podobný pohľad by sme dostali, aj keby sme sa pozreli na eurofondy, čiže to je ten druhý stĺpik -0,2, kde berieme do úvahy nielen verejné financie, ale aj medziročnú zmenu v eurofondoch, kde vidíte, že po tom roku ako 2016 bola prudká reštrikcia z toho, že tie eurofondy nedošli v takom rozsahu ako v kulminujúcom roku 2015, tak naopak, v tom roku 2017 ten efekt bude neutrálny, respektíve mierne expanzívny. Tu už je jednotlivé porovnanie rastu HDP a inflácie s ostatnými inštitúciami a tu je sumarizačná tabuľka. Čiže rast HDP bez zmeny, inflácia kvôli externým vplyvom dole, ale to znamená automaticky aj silnejšie reálne mzdy s tým, že zamestnanosť mierne nižšie v tomto roku kvôli zlému prvému štvrtroku, v budúcom roku tým, že prehodnocujeme prílev zahraničných pracovníkov, tak tú zamestnanosť mierne zvyšujeme. Ďakujem pekne.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Nech sa páči, priestor na vaše otázky.

Marek Zgalinovič, RTVS

Hovoríte, že teda prehodnocujete tie údaje o tom, koľko ľudí zo zahraničia bude pravdepodobne na Slovensku pracovať, že ich bude, zdá sa, viac - napriek tomu, že to asi nie je úplne vaša úloha, nejaké vaše odporúčanie by bolo úplne uvoľniť povedzme prílev

cudzincov na Slovensko? Že by to možno ekonomike aj firmám prospelo alebo povedzme to nechať v takom nejakom obmedzenom režime, ako je to dnes? A taká podotázka - tam ste to v podstate naznačili, že ak by tých ľudí z cudziny pracovalo na Slovensku viac, že by to možno aj – ak to správne chápem – tlmilo ten tlak na rast platov?

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Čo sa týka tej prvej otázky, my sme sa na Bankovej rade o tomto nebavili, nemáte to zatiaľ v stanovisku, ale určite je to dôležitá téma pre slovenskú ekonomiku do budúcnosti mať nejaký názor na to, že či áno alebo nie. Ale môžem zopakovať, že z pohľadu potenciálu slovenskej ekonomiky, ak ekonomika priťahuje pracovnú silu, tak to samozrejme znamená, že má na vyšší výkon, ako by mala bez nej, čiže z toho dlhodobého hľadiska tá ekonomická prax hovorí, že zahraniční pracovníci väčšinou znamenajú pozitívne pre ekonomiku, vyššie kvalifikovaní znamenajú ako keby väčšiu istotu toho pozitívneho ako nižšie kvalifikovaní, ale vo všeobecnosti znamenajú. Čo sa týka tej druhej otázky, teda ten vplyv je taký samozrejme, že pokiaľ prichádzajú z tých chudobnejších krajín, tak dočasne to môže tlmieť – tí zamestnávateľia môžu riešiť tým prijímaním zahraničných pracovníkov aj tie vyššie mzdové nároky domácich, a teda môže to tlmieť mzdové nárasty, ale na druhej strane, ak by to malo znamenať, že nebola by možná nejaká flexibilná reakcia tých firiem, aby zabezpečili plnenie vyšších objednávok - a vidíme, že to vonkajšie prostredie sa zlepšuje, a možno až prekvapujúco zlepšuje - tak to by samozrejme nebolo prínosom pre ekonomiku, ak by jednoducho nemali sme tu zahraničných pracovníkov, ale tieto firmy by tieto objednávky poslali, teda nevedeli ich splniť.

Rado Tomek, Bloomberg

Ja by som sa chcel spýtať pána guvernéra na to, ako vidí on budúcnosť krokov menovej politiky ECB – vy osobne napríklad chceli by ste vidieť, aby už v septembri bolo jasné, čo sa bude diať s budúcnosťou QE, sú na to rôzne názory, kedy by sa to mohlo oznámiť. A ďalšia otázka – máme tým pádom, môžeme niečo čakať od toho najbližšieho júlového mítingu alebo je to v podstate taký nejaký dead meeting, kde asi nemôžeme očakávať žiadne nejaké rozhodnutia? A ďalšia otázka – prečo sa vlastne vôbec teraz naposledy v júni nedeбатovalo o možnosti taperingu QE? Ďakujem.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ďakujem za otázky, pokiaľ ide o budúce rokovania rady guvernérov, či už je júlové, septembrové alebo ďalšie, myslím, že si treba počkať na tie rokovania a určite bude ECB informovať o tom, aké kroky potom podnikne a na čom sa dohodne, takže treba byť trpezlivý a to sa týka jednak júlového mítingu - žiaden míting sa nedá dopredu povedať, že je mŕtvly alebo niečo podobné. Treba – ešte raz zdôrazňujem – byť trpezlivý a vydržať na príslušnú tlačovú konferenciu. Pán Draghi je kompetentný ako prvý oznámiť kroky, ktoré ECB bude realizovať. Na formovanie názorov trhu máme forward guidance, ktorý samozrejme využívame a budeme ho využívať naďalej. V rámci forward guidance sme nakoniec aj teraz zrušili ten prvý bias, čiže sme oznámili, že nebudeme ďalej znižovať úrokovú mieru. Bola to reakcia na stabilizáciu deflačných očakávaní, čiže deflačné riziká už nepokladáme za tak dôležité, aby sme museli ďalej v tomto mať pripravené inštrumentárium v podobe ďalšieho poklesu úrokových sadzieb.

Gabriela Kajtárová, Slovenský rozhlas

Dobrý deň, ja mám otázku, vy už ste naznačili k tomu Volkswagenu – chcem sa opýtať, to, čo sa tam momentálne deje, aký veľký dopad na ekonomiku to môže mať z hľadiska mzdového rastu - ak by sa teda odborárom podarilo vyrokovať nejaké zaujímavé číslo. A z hľadiska možno ak by ten štrajk trval nejakú dobu, že či by to mohlo nejakým spôsobom aj negatívne ovplyvniť ekonomiku - proste celkovo k tomu rastu miezd, čo by to mohlo znamenať nielen pre automobilky, ale možno aj, neviem, pre subdodávateľov, celkovo prostredie na Slovensku ohľadom rastu miezd. A druhá otázka: ak som si správne všimla, fiškálny výhľad – vy očakávate deficit tento rok na úrovni 1,5, pričom, ak sa nemýlim, ministerstvo financií hovorí o 1,3 budúci rok. Vy máte 0,9, oni majú 0,5, to znamená - tam už je väčší rozdiel. Že prečo je tam tento rozdiel? Ďakujem.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Čo sa týka rastu miezd, tak tu je nejaká tabuľka, ako boli avizované mzdové nárasty aj v nejakých iných firmách, aj tam sú možno nejaké tri dvojciferné čísla, ale v zásade my nie sme v pozícii samozrejme hovoriť o tom, či ten určitý rast miezd by ohrozil konkurencieschopnosť daného podniku alebo nie. Na jednej strane treba povedať, že už niekoľko rokov za sebou mzdy rastú rýchlejšie ako produktivita, ale zase v minulosti to bolo naopak, čiže konkrétnu firmu a mzdovú politiku samozrejme by som nekomentoval, ale čo sa týka veľkosti firmy aj vplyv na slovenskú ekonomiku, tak tam sa dá povedať, že Volkswagen

má 4-percentný podiel na hrubej produkcii a asi 1,1-percentný podiel na pridanej hodnote, to je to dôležité, HDP je suma pridanej hodnoty, takže 1,1-percentný podiel na pridanej hodnote, čiže ak by sme si spravili jednoduchý výpočet, že dajme tomu štrajk by trval 10 dní, tak ten priamy dopad bez subdodávateľov by mohol byť niekde na úrovni 0,04 percentuálneho bodu. Ale to je skôr teoretické, pretože ak by ten štrajk bol relatívne krátky, tak to sa dá samozrejme dobehnúť, čiže vtedy ten dopad by mohol byť možno aj blízky nule. Čiže ten dopad by bol väčší, ak by štrajk bol dlhší a takisto ak by subdodávatelia pre túto firmu nevedeli sa flexibilne orientovať aj na iné firmy, tak vtedy by ten dopad mohol byť väčší, ale teda hovoríme o štrajku, ktorý by bol dlhší dajme tomu ako nejakých 10 dní napríklad. Čo sa týka fiškálneho výhľadu, tak naozaj my odhadujeme na základe našej makroekonomickej prognózy, čiže do toho vstupuje naša makroekonomická prognóza - my odhadujeme deficit na úrovni 1,5 %, to znamená mierne vyšší, ako je cieľ – 1,3 aj v budúcnosti viac-menej. My máme prognózu či už príjmov, ktorá súvisí s našimi makroekonomickými predpokladmi, alebo výdavkov, ktorá súvisí s tzv. najpravdepodobnejším scenárom - most likely scenario - kde keď toto zosumujeme, tak dáva nám to takúto trajektóriu, čiže toto je ako keby náš odhad deficitu, ktorý je zabudovaný v našej makroekonomickej prognóze. Čiže zatiaľ...

Gabriela Kajtárová, Slovenský rozhlas

Je to skoro 0,5 % budúci rok, že prečo?

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Áno, zatiaľ čakáme, že tak ako sú veci nastavené, tak ten rozdiel by mohol byť, že ten deficit by mohol byť okolo 0,9. Povedať presne, či to je skôr - príjmy alebo výdavky, to teraz nemám informáciu, ale viem vám to poskytnúť, čiže je to skôr na strane príjmov - predpokladám, že nie - alebo skôr na strane výdavkov.

Marek Zgalinovič, RTVS

Ak ešte môžem využiť to, že tu mám pána guvernéra - veľká téma v súvislosti s Národnou bankou bola v uplynulých dňoch poisťovňa Rapid life, že ako to aktuálne vyzerá v súvislosti s touto poisťovňou? Čo sa vám možno podarilo zabezpečiť, aké sú možno nejaké vyhliadky a takisto ma zaujíma - dlho boli rôzne úvahy okolo tejto spoločnosti, či funguje, nefunguje, prečo možno tak dlho trvalo aj posudzovanie Národnej banky, kým zasiahla v tomto prípade?

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ak dovoľíte, ja by som uprednostnil najprv ukončiť našu tlačovú konferenciu k téme, ktorú máme obvyklú, a po oficiálnom ukončení sa môžeme venovať Rapidu.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Ďalšie otázky, nech sa páči. V prípade, že nie, tak ďakujem veľmi pekne za účasť. Dovidenia.